

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

підготовки бакалавра

спеціальність 262 Правоохоронна діяльність

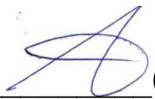
освітньо-професійної програми Правоохоронна діяльність

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента «Теорія держави і права» підготовки бакалавра, галузі знань 26 Цивільна безпека, спеціальності 262 Правоохоронна діяльність, за освітньо-професійною програмою Правоохоронна діяльність.

Розробник: Юхимюк О.М., доцент кафедри теорії та історії держави і права Волинського національного університету імені Лесі Українки, к. ю. н., доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (к. ю. н., доцент Гусак А.П.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права

Протокол № 01 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри: (д.ю.н., проф. Яцишин М. М.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма навчання	Галузь знань 26 Цивільна безпека, спеціальність 262 Правоохоронна діяльність, освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання – 1-й
ІНДЗ: немає		Семестри: 1-ий
		Лекції: 28 год.
		Практичні (семінарські): 26 год.
		Самостійна робота __56__ год.
		Консультації ____10__ год.
		Форма контролю: 1-ий семестр - екзамен
Мова викладання		українська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань 26 Цивільна безпека, спеціальність 262 Правоохоронна діяльність, освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність освітній рівень: перший (бакалаврський)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
ІНДЗ: немає		Семестр 1-ий
		Лекції 8год.
		Практичні (семінарські) 6 год.
		Самостійна робота 92 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова викладання		українська

II. Інформація про викладача

Юхимюк Ольга Михайлівна

Науковий ступінь: кандидат юридичних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії та історії держави і права

Контактна інформація: iukchymiuk.olga@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента

«Теорія держави і права» є освітнім компонентом, якому відведено важливе значення для підготовки фахівців у сфері правоохоронної діяльності належного рівня кваліфікації. Лише здобувши основоположні теоретичні знання з теорії держави і права можна опанувати положення галузевих, міжгалузевих базових і спеціально-прикладних наук у сфері правоохоронної діяльності. Теорія держави і права покликана надати здобувачам знання про причини та передумови виникнення держави і права, сутність та сучасні концепції держави і права, основні закономірності та механізми розвитку та функціонування державно-правових явищ. Ключовим завданням теорії держави і права є вивчення категоріально-понятійного апарату права і правоохоронної діяльності.

Вивчення теорії держави і права формує здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; навички застосування знань у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійного спрямування в сфері правоохоронної діяльності; вміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність бути критичним і самокритичним, працювати в команді; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в сфері правоохоронної діяльності в Україні; спроможність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в сфері правоохоронної діяльності на основі розуміння закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; вміння цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.

2. Пререквізити та постреквізити

Вивчення ОК «Теорія держави і права» може базуватися на знаннях, уміннях та навичках, сформованих в межах повної загальної середньої освіти, зокрема з основ правознавства, історії та суспільствознавчих дисциплін.

Вивчення ОК «Теорія держави і права» необхідне для подальшого опанування галузевих, міжгалузевих і прикладних дисциплін у сфері правоохоронної діяльності.

3. Мета і завдання ОК

Мета нормативного освітнього компонента – формування у здобувачів освіти першого року навчання спеціальності 262 Правоохоронна діяльність цілісних уявлень про державно-правові явища з тим, щоб використати одержані знання для поглибленого вивчення окремих галузей права, відповідних галузей законодавства та прикладних дисциплін у сфері правоохоронної діяльності.

Завданням нормативного освітнього компонента є вивчення загальнотеоретичних аспектів функціонування сучасної соціально-орієнтованої демократичної держави і системи права стосовно України, закономірності розвитку державно-правових явищ, форми і методи застосування загальних положень державно-правової науки в правоохоронній діяльності.

Здобувачі освіти після успішного завершення вивчення освітнього компонента «Теорія держави і права» повинні:

знати: основні закономірності процесу виникнення держави та права; сутність і головні ознаки держави; основні підходи до типології держав; види функцій та форми держави; сутність права, його ознаки та функції, сучасні підходи до праворозуміння; види форм (джерел) права; поняття, структуру та види норм права; сутність і співвідношення системи права та системи законодавства; поняття, ознаки та види правових відносин; сутність правотворчості; специфіку реалізації та тлумачення норм права; механізм правового регулювання суспільних відносин; поняття та типологію правової поведінки; склад і види правопорушень, принципи юридичної відповідальності; поняття й основні принципи законності, співвідношення законності та правопорядку; основні правові системи сучасності.

вміти: вільно володіти основними категоріями теорії держави та права, правильно застосувати їх при оцінюванні конкретних ситуацій; характеризувати державу як політико-правове явище; орієнтуватися в джерелах права, вміти вільно їх тлумачити; відрізняти правові відносини від інших видів суспільних відносин; аналізувати норми права, застосовуючи методи пізнання державно-правових явищ; правильно реалізовувати норми права в різних життєвих ситуаціях; реалізовувати на практиці вимоги законності та правопорядку; критично оцінювати явища правової системи.

4. Компетентності. Програмні результати навчання.

За підсумками вивчення ОК «Теорія держави і права» у здобувачів освіти повинен бути сформований відповідний набір компетентностей та досягнуті відповідні результати навчання.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК 3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК 5. Здатність визначити придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Вказані спеціальні компетентності формуються із урахуванням предмету вивчення ОК «Теорія держави і права».

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Розуміти історичний, соціальний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності.

ПРН 3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

ПРН 4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.

ПРН 8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

ПРН 10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консулт.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1. Загальна теорія держави						
Тема 1. Поняття та загальна характеристика держави. Державна влада		2	2	2	3	ДС, ДБ, Р / 3 бали за практ.
Тема 2. Функції та механізм держави. Правоохоронна функція держави		2	2	6		
Тема 3. Форма держави		2	2	2		
Тема 4. Демократична, правова, соціальна держава та громадянське суспільство		2	1	2		
Тема 5. Держава і особа		2	1	4		
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	37	10	8	16	3	
Модульна контрольна робота 1						20
Змістовий модуль 2. Загальна теорія об'єктивного права.						
Тема 6. Поняття та система об'єктивного права		2	2	5	3	ДС, ДБ, Р / 3 бали за практ.
Тема 7. Норма права та інші соціальні норми		2	2	5		
Тема 8. Джерела (форми) права. Система законодавства.		2	2	5		
Тема 9. Творення, тлумачення та реалізація права		2	2	5		
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	39	8	8	20	3	
Модульна контрольна робота 2						20
Змістовий модуль 3. Дія права. Юридична відповідальність. Правова система						
Тема 10. Правова поведінка. Правові відносини		2	2	5	4	ДС, ДБ, Р / 3 бали за практ.
Тема 11. Правопорушення		2	2	5		
Тема 12. Юридична відповідальність.		2	2	5		
Тема 13. Правова законність та правовий порядок		2	2			
Тема 14. Правова система та її структура.		2	2	5		

Разом за змістовим модулем 3	44	10	10	20	4	
Модульна контрольна робота 3						20
Усього годин	120	28	26	56	10	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Форма контролю/ бали
	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консулт.		
Змістовий модуль 1. Загальна теорія держави							
Тема 1. Поняття та загальна характеристика держави. Державна влада		2		7	5	ДС, ДБ, Р / 14 балів за практ.	
Тема 2. Функції та механізм держави. Правоохоронна функція держави			7				
Тема 3. Форма держави			2	7			
Тема 4. Демократична, правова, соціальна держава та громадянське суспільство			7				
Тема 5. Держава і особа			7				
Разом за змістовим модулем 1	44	2	2	35	5		
Модульна контрольна робота 1						20	
Змістовий модуль 2. Загальна теорія об'єктивного права.							
Тема 6. Поняття та система об'єктивного права		2		7	5	ДС, ДБ, Р / 14 балів за практ.	
Тема 7. Норма права та інші соціальні норми			7				
Тема 8. Джерела (форми) права. Система законодавства.			2	7			
Тема 9. Творення, тлумачення та реалізація права			7				
Разом за змістовим модулем 2	37	2	2	28	5		
Модульна контрольна робота 2						20	
Змістовий модуль 3. Дія права. Юридична відповідальність. Правова система							
Тема 10. Правова поведінка. Правові відносини		2		6	4	ДС, ДБ, Р / 14 балів за практ.	
Тема 11. Правопорушення			2	6			
Тема 12. Юридична відповідальність.				6			
Тема 13. Правова законність та правовий порядок		2		6			
Тема 14. Правова система та її структура.				5			
Разом за змістовим модулем 3	39	4	2	29	4		
Модульна контрольна робота 3						20	
Усього годин	120	8	6	92	14		

* **Форми контролю:** ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

№	Тема	Кількість годин Очна/заочна
1.	Поняття та загальна характеристика держави. Державна влада 1. Теорія держави і права як навчальна дисципліна. 2. Місце теорії держави і права у системі суспільних, гуманітарних наук та її функції. 3. Роль правоохоронних органів у здійсненні державної влади	2/7
2.	Функції та механізм держави 1. Державний суверенітет. 2. Форми та методи реалізації правоохоронної функції держави. 3. Методи реалізації правоохоронної функції держави 4. Роль та значення правоохоронних органів у механізмі та апараті держави 5. Роль та значення правоохоронних органів у реалізації принципу розподілу влади	6/7
3.	Форма держави 1. Міждержавні утворення. Конфедерація. Наддержавні утворення. 2. Демократичний державний режим . 3. Антидемократичний державний режим.	2/7
4.	Демократична, правова, соціальна держава та громадянське суспільство 1. Роль та значення правоохоронних органів у формуванні та функціонуванні демократичної держави 2. Роль та значення правоохоронних органів у формуванні та функціонуванні правової держави 3. Роль та значення правоохоронних органів у формуванні та функціонуванні соціальної держави 4. Напрямки взаємодії правоохоронних органів та громадянського суспільства	2/7
5.	Держава і особа 1. Роль правоохоронних органів у забезпеченні прав і свобод людини і громадянина. 2. Вплив міжнародних правоохоронних інституцій на забезпечення і свобод людини і громадянина 3. Роль правоохоронних органів у забезпеченні прав і свобод дитини	4/7
6.	Система об'єктивного права 1. Поняття та ознаки системи права. 2. Структура системи права	5/7
7.	Норма права та інші соціальні норми 1. Поняття та види соціального регулювання. 2. Поняття і види соціальних норм. 3. Взаємозв'язок норм права та інших видів соціальних норм	5/7
8.	Джерела (форми) права. Система законодавства 1. Значення нормативно-правових актів у сфері регулювання правоохоронної діяльності. 2. Значення правових договорів у сфері регулювання правоохоронної діяльності.	5/7
9.	Творення, тлумачення та реалізація права 1. Вплив правоохоронних органів на правотворчу діяльність. 2. Вплив правоохоронних органів на правоінтерпретаційну діяльність 3. Вплив правоохоронних органів на реалізацію та застосування права	5/7
10.	Правова поведінка. Правові відносини	5/6

	1. Види правової та правомірної поведінки 2. Структура правових відносин.	
11.	Правопорушення 1. Класифікація правопорушень. 2. Роль правоохоронних органів у запобіганні та протидії правопорушенням	5/6
12.	Юридична відповідальність. Правова законність та правовий порядок 1. Обставини, що звільняють від юридичної відповідальності 2. Обставини, що виключають юридичну відповідальність 3. Принципи правової законності	5/6
13.	Правова система та її структура 1. Континентальна (романо-германська) правова система. 2. Англосаксонська (прецедентна) правова система. 3. Мусульманська та інші правові системи.	5/11
	Разом	56/92

Формами самостійної роботи здобувача з ОК «Теорія держави і права» є: опрацювання прослуханого лекційного матеріалу (презентації лекцій, письмові конспекти лекцій); вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до виступу на практичних заняттях; опрацювання опублікованих у фахових та інших виданнях статей з обраної теми; підготовка (написання) письмових робіт – реферату, розв'язування задач (кейсів), що включає підбір необхідних джерел інформації та їх опрацювання; написання й редагування тексту; належне його оформлення.

Завдання для самостійної роботи розробляються на кожен навчальний рік окремо з урахуванням змін до законодавства. Завдання для самостійної роботи входять до плану практичного заняття кожної теми і доступні для здобувачів освіти на платформі Moodle.

Завдання до самостійної роботи не оцінюються окремо. Контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем освіти, здійснюється під час проведення практичних занять, а також під час іспиту.

IV. Політика оцінювання

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи та реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, письмове вирішення завдань, задач (казусів), письмові відповіді на окремі питання, участь у дискусіях/дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами освіти є Moodle.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях. Під час виконання контрольних заходів (модульних контрольних робіт, заліку, іспиту) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Перездача тем можлива до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі теорії та історії держави і права та порівняльного права (каб. В-123) .

Оцінювання роботи здобувача освіти

На семінарських заняттях здобувачі освіти, відповідно до вказівок викладача, можуть відповідати усно, доповнювати основні відповіді, готувати письмові відповіді на окремі питання, виконувати тестові та творчі завдання.

Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях (денна форма навчання):

0 – незадовільно - питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, окремі тези потребують уточнення, доопрацювання.

1 – задовільно - питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

2 – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, класифікації, зроблені окремі висновки;

3 – відмінно - питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки;

Підсумкова оцінка роботи здобувача освіти на семінарських заняттях за результатами кожного змістового модуля виводиться шляхом додавання оцінок за семінарські заняття по темах, що входять до даного модуля. Максимальна кількість балів за поточний контроль – 40 балів.

Шкала оцінювання роботи здобувача освіти на семінарських заняттях (заочна форма навчання):

0 - 3 – незадовільно - питання висвітлені недостатньо, не використано юридичної термінології, окремі тези потребують уточнення, доопрацювання.

4 - 7 – задовільно - питання висвітлені поверхнево, використана частково юридична термінологія, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

8 - 11 – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, класифікації, зроблені окремі висновки;

12 - 14 – відмінно - питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, класифікації, зроблені конкретні висновки;

Підсумкова оцінка роботи здобувача освіти на семінарських заняттях за результатами кожного змістового модуля виводиться шляхом додавання оцінок за семінарські заняття по темах, що входять до даного модуля. Максимальна кількість балів за поточний контроль – 40 балів.

Шкала оцінювання модульних контрольних робіт:

0-5 – незадовільно - питання висвітлені недостатньо, не використано категоріально-понятійний апарат права і правоохоронної діяльності, окремі тези потребують уточнення, доопрацювання.

6-11 – задовільно - питання висвітлені поверхнево, використана частково категоріально-понятійний апарат права і правоохоронної діяльності, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення;

12-15 – добре – питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна частина категоріально-понятійного апарату права і правоохоронної діяльності, класифікації, зроблені окремі висновки;

16-20 – відмінно – питання висвітлені повністю, використана необхідний категоріально-понятійний апарат права і правоохоронної діяльності, класифікації, зроблені конкретні висновки.

Модульна контрольна робота може складатися з двох частин:

1. Термінологічний диктант понять, що розглядались у даному змістовному модулі (5 дефініцій на вибір викладача). Кожна правильна дефініція оцінюється в 2 бали
2. Розгорнута письмова відповідь на 1 теоретичне питання, що розглядались у даному змістовному модулі (на вибір викладача). Відповідь на питання оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів.

Для заочної форми навчання та за умови дистанційного навчання модульна контрольна робота може проводитись за допомогою тестування (із застосуванням засобів Moodle, google forms та ін.).

В разі, якщо здобувач освіти не з'явився на модульну контрольна робота, вона не перездається.

Максимальна кількість балів за модульний контроль – 60 балів.

Підсумкова оцінка виводиться шляхом додавання оцінок за семінарські заняття, модульні контрольні роботи, а також балів за результати формальної, неформальної чи інформальної освіти .

Політика щодо академічної доброчесності

Вивчаючи цей ОК, здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Пропущені без поважних причин семінарські заняття перескладаються усно шляхом відповіді на всі питання семінарського заняття. Семінарське заняття вважається пропущеним без поважних причин, якщо немає документального підтвердження поважної причини відсутності (довідка, повістка тощо). За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи студента на семінарських заняттях.

Пропущені з поважних причин семінарські заняття перескладаються шляхом підготовки конспекту по темі семінарського заняття з відповідями на всі питання семінарського заняття. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи студента на семінарських заняттях.

Пропуски на семінарських заняттях та негативні оцінки можуть бути перездані до початку семінарських занять по наступному модулю або до початку заліково-екзаменаційної сесії, якщо модуль останній в семестрі.

Перездача екзамену відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК (Порядок визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 серпня 2024 року https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%

Бали зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Види наукової та практичної активності здобувача освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні	до 20
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 10
Виступ із доповіддю на науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіумі тощо	до 10
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 20
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 20
Участь у правопросвітницьких заходах	до 5
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 10
Участь в Moot-courts	до 20

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах у формі модульного контролю та екзамену.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи) та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом згідно окремого графіка

Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить не більше як 60 балів.

Якщо підсумкові бали поточного контролю та підсумкового модульного контролю становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, набрані бали можуть бути зараховані як підсумкова оцінка з ОК.

Екзамен проводиться усно шляхом опитування по питаннях, викладених в екзаменаційному білеті, який складається з трьох питань. За умови дистанційного навчання екзамен може на розсуд викладача проводитись усно шляхом опитування по питаннях, викладених в екзаменаційному білеті (із застосуванням засобів zoom, google meet та ін.) або ж за допомогою тестування (із застосуванням засобів moodle, google forms та ін.).

Максимальний результат виконання екзаменаційного завдання оцінюється в 60 балів:

Екзамен проводиться усно шляхом опитування по питаннях, викладених в екзаменаційному білеті, який складається з трьох питань.

Максимальний результат виконання екзаменаційного завдання оцінюється в 60 балів:

45-60 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна, з елементами самостійності: зокрема, повністю дотримана структура відповіді, наведено актуальні приклади з метою ілюстрації пропонованих тез / відповідей; наведено релевантне законодавство, на основі якого сформульовано думку (наведено й міжнародні нормативні акти);

30-44 балів передбачає достатній рівень знань і навичок: відповідь логічна, але містить деякі неточності: зокрема, при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; не повністю дотримана структура відповіді, з метою ілюстрації пропонованих тез / відповідей наведено лише один приклад або декілька, але не релевантних; наведені релевантні національні та/або міжнародні нормативні акти, але перелік не повний.

15–29 балів передбачає наявність знань лише основних понять та правових явищ, дотичних до змісту курсу, здобувач освіти відповідає на питання, але лише у загальних рисах розуміється на матеріалі, відповіді неповні, містять суттєві неточності та помилки; не дотримана структура відповіді, з метою ілюстрації пропонованих тез / відповідей наведено один приклад або декілька, але не релевантних; наведені нерелевантні нормативні акти.

1 – 14 балів передбачає неповні, фрагментарні знання здобувачем основних понять та правових явищ; здобувач не сформулював конструктивних відповідей, а наведені ним тези чи одиничні аргументи містять істотні недоліки та/або грубі помилки; здобувач не відповів на одне із завдань;

0 балів – здобувач освіти взагалі не розкрив поставлені питання, не продемонстрував, що засвоїв матеріал в достатньому обсязі для подальшого навчання.

Бали, отримані на екзамені, додаються до балів, отриманих на семінарських заняттях. Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах.

Перелік питань, які охоплюють зміст програми ОК, критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються кафедрою, включаються до силабусу ОК і доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

На екзамен виносяться основні питання, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних завдань.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач складає іспит у формі опитування (усного, письмового), тестового контролю тощо. У цьому випадку на іспит виносяться 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт (якщо вони передбачені силабусом ОК), анулюються.

В разі дистанційного навчання **екзамен** може проводитись на базі платформи Moodle шляхом тестування.

Перелік питань на екзамен

1. Поняття та предмет теорії держави і права.
2. Загальна характеристика держави, поняття та ознаки. Державний суверенітет.
3. Поняття та класифікація функцій держави.
4. Правоохоронна функція держави: поняття та зміст
5. Форми і методи здійснення функцій держави.
6. Форми і методи здійснення правоохоронної функції держави.
7. Поняття і структура механізму держави.
8. Апарат держави та принципи його організації.
9. Поняття, ознаки та види державних органів.
10. Поняття форми держави та її складові частини.
11. Форма державного правління та її види.
12. Форма державного устрою.
13. Державний режим.
14. Поняття, принципи демократії
15. Поняття, ознаки та принципи правової держави.
16. Громадянське суспільство: поняття та структура.
17. Поняття, структура та види правового статусу особи.
18. Поняття та класифікація основних прав, свобод і обов'язків людини.
19. Конституційні обов'язки людини і громадянина.
20. Гарантії прав свобод і обов'язків людини і громадянина.
21. Правовий захист прав і свобод людини і громадянина.
22. Поняття і ознаки об'єктивного права. Функції об'єктивного права.
23. Поняття та ознаки системи права. Структура системи права.
24. Співвідношення національного і міжнародного права.
25. Поняття, функції і види соціальних норм

26. Поняття і ознаки норм права. Види норм права.
27. Структура норми права. Види диспозицій, гіпотез, санкцій.
28. Поняття та види форми (джерела) права.
29. Правовий звичай. Правовий прецедент.
30. Правовий договір.
31. Релігійно-правовий текст. Правова доктрина.
32. Принципи права.
33. Поняття та види нормативно-правових актів.
34. Чинність нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб.
35. Система законодавства та її структура.
36. Поняття, функції та види правотворчості.
37. Стадії правотворчого процесу.
38. Поняття, види і значення тлумачення норм права.
39. Способи тлумачення правових норм.
40. Поняття, форми і значення реалізації права.
41. Поняття і риси правозастосування.
42. Стадії застосування права.
43. Поняття і ознаки правової та правомірної поведінки.
44. Склад і види правомірної поведінки.
45. Поняття та ознаки правовідносин. Види правовідносин.
46. Структура правовідносин.
47. Юридичні факти. Юридичні презумпції.
48. Поняття і ознаки правопорушення.
49. Види правопорушень.
50. Склад правопорушення.
51. Поняття і ознаки юридичної відповідальності.
52. Завдання і функції юридичної відповідальності.
53. Принципи юридичної відповідальності.
54. Підстави юридичної відповідальності.
55. Види юридичної відповідальності.
56. Поняття правової законності та її зміст.
57. Принципи та гарантії правової законності.
58. Поняття, функції та принципи правопорядку.
59. Поняття та структура правової системи суспільства.
60. Види правових систем сучасності.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	загалом хороша оцінка
67 -74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти; однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми законодавства при відповіді на питання;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує її;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

VII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Нормативно-правові акти:

1. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини) від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
3. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року, з наступними змінами. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/ed19960628>

Навчальна та наукова література:

Основна:

1. Загальна теорія права. Нормативний курс / Кол. авт.; за ред. доктора юрид. наук, проф. С. В. Бобровник. 2-ге вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 596 с.
2. Крестовська Н. М., Матвеева Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. 3-тє вид., стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 584 с.
3. Теорія держави і права : навчальний посібник/ Крестовська Н.М., Матвеева Л.Г., Тицька Я О., Атаманова Н.В., Арабаджи Н.Б. Міжнародний гуманітарний ун-т. 2021. 193 с.
4. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
<http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3293/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0-13-07-20.pdf>
5. Теорія держави та права : навчальний довідник. Робочий зошит / уклад. О. М. Шуміло, О. В. Панасюк. Суми : Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ, видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2023. 92 с.

Додаткова:

1. Федоренко В. Л., Юхимюк О. М., Адлер О. Г. Порухення основоположних прав людини внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України у 2022 році та механізми притягнення військових злочинців до юридичної відповідальності. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління* :електронне наукове видання : збірник. 2022. № 2 (20). С. 32-59. DOI: 10.32689/2617-9660-2022-2(20)-32-59
2. Bylytsya I., Svyda O., Yukhymyuk O., Kovalchuk I., Bylytsya T. Compliance with the principle of the rule of law in Ukraine when applyin gmediation. *Cuestiones Políticas*. Vol. 41, N° 79 (2023), 723-733 Web of Science
3. Юхимюк О. Концепція принципів права Рональда Дворкіна. *Європейський правничий*

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> –
Офіційний сайт Європейського суду з прав людини
2. <http://rada.gov.ua/> – Офіційний веб-портал Верховної Ради України
3. <http://court.gov.ua/> – Офіційний веб-портал «Судова влада України»
4. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського